

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ผลของการควบคุมโรคทางดินด้วยพลังงานแสงอาทิตย์
และเชื้อราไตรโคเดอร์มาต่อผลผลิตและองค์ประกอบ
ผลผลิตของถั่วเหลือง

ผู้เขียน

สกุลรัตน์ อภิตติกร

ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) พืชไร่

คณะกรรมการที่ปรึกษาค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร บุรณะวิริยะกุล	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ศรีชวงส์	กรรมการ

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการทดลองเพื่อศึกษาผลกระทบของการใช้แสงอาทิตย์และเชื้อราไตรโคเดอร์มาที่มีต่อโรคทางดินของถั่วเหลืองที่มีผลต่อผลผลิต การทดลองนี้ทำที่สถานีวิจัยการเกษตรในเขตชลประทาน ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ การทดลองใช้แผนการทดลองแบบ Strip Plot in RCB มี 3 ซ้ำ โดยให้วันปลูกเป็น main plot (พฤษภาคม – มิถุนายน 2543) และมี 4 กรรมวิธีใช้ควบคุมโรคเป็น subplot คือ 1) ไม่มีการควบคุมโรค (T_1) 2) Solarization (T_2) 3) เชื้อรา *Trichoderma* spp. ในรูปผงคลุกเมล็ด (T_3) 4) เหมือนข้อสามแต่ใส่รองกันหลุมด้วยเชื้อรา *Trichoderma* sp. และให้น้ำเมื่อจำเป็น

ในการทดลองปีนี้อายุของดินถั่วหลังออกดอกสั้นลง 1-6 วันใน R_1 - R_7 จำนวนดินถั่วเหลืองที่ตายเนื่องมาจากโรคในทุกระดับการควบคุมโรค ยกเว้นใน T_2 มีน้อยมาก ถึงแม้ดินที่มาจากแปลงเหล่านั้นพบเชื้อราทั้ง 3 ชนิด *Macrophomina phaseolina*, *Sclerotium rolfsii* และ *Fusarium solani* แต่ไม่พบใน T_2 ผลผลิตมีความแตกต่างทางสถิติระหว่างวิธีการควบคุมโรคแต่ไม่มีปฏิสัมพันธ์ ผลผลิตของ T_2 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นกับวันปลูกแต่วิธีการอื่นไม่แสดงแนวโน้ม T_2 ให้ผล

ผลิตสูงสุดในทุกวันปลูก สัดส่วนเมล็ดที่ลดลงกับวันปลูก การควบคุมโรคมีผลต่อขนาดของเมล็ด และจำนวนฝักต่อต้น แต่วันปลูกไม่มีผลกระทบโดย T_2 ให้ค่าสูงสุดในทุกวันปลูก เมื่อเปรียบเทียบ ผลกำไรจากการใช้แสงแดดฆ่าเชื้อพบว่า T_2 ได้กำไรสูงสุดถึงแม้ว่าค่าใช้จ่ายในการซื้อพลาสติกจะ สูงก็ตาม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title	Effect of Solarization and <i>Trichoderma</i> spp. on Yield and Yield Components of Soybean	
Author	Miss Sakulrat Apiratikorn	
Degree	Master of Science in (Agriculture) Agronomy	
Independent Study Advisory Committee	Asst. Prof. Dr. Sunthorn Buranaviriyakul	Chairman
	Assoc. Prof. Dr. Sombat Srichuwong	Member

Abstract

The objective of this experiment was to study the effect of solarization and *Trichoderma* spp. on soil borne diseases of soybean affecting yield. The experiment was carried out at Multiple Cropping Center, ChiangMai University, ChiangMai. The design was Strip - plot with 3 replications; the main plot consisting of 3 planting dates (May – June 2000) and subplot was 4 disease control treatments: 1) no control (T_1), 2) Solarization (T_2), 3) seeds mixed with *Trichoderma* spp. (T_3), and 4) same as 3) but with the addition of *Trichoderma* spp. covering seeds (T_4). For T_2 the plots were covered with plastic sheet for 34 days before the first planting date and longer for later sowing date. Irrigation was applied whenever required.

In this experiment, growth stage after R_1 of T_2 got 1-6 day shorter as plant age grew from R_1 to R_7 . The numbers of dead plant due to soil borne disease in all treatments was small, except T_2 where no dead plant was found, even though the three soil pathogen *Macrophomina phaseolina*, *Sclerotium rolfsii* and *Fusarium solani* were present in the three non-solarized

treatments. There were significant differences in yield among disease control treatments only and no significant interaction. T₂ had the highest yield and its yield tended to increase with planting date; for other treatments there was no such trend. Proportions of good seed yield decreased with planting date. Disease control treatment had significant effect on seed size and a number of pods/plant but planting date did not. T₂ gave highest value for both yield components in all planting dates. When profit was compared among disease controls, T₂ had a highest profit although the cost of such control was rather high.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved